

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -εῶνας. Ὁ τύπ. βροδαρεῶνας κατ' ἐπένθευσιν, ὃ δὲ βροδορεῶνας κατ' ἐξακολουθητικὴν ἀφομοίωσιν.

Παρατεταμένος βρόντος πολὺ δυνατὸς ἐνθ' ἄν.: Ἀκουα τὸ βροδαρεῶνα ἔς τὸ σπῖτι κ' εἰδιήκα νὰ κοιτάξουν τί ἔναι Κίτ. Μάν.

βροντάρι τό, ΦΚουκουλ. ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. (1921) 38—Λεξ. Μ'Εγκυκλ. Δημητρ. βροντάρι Α.Ρουμελ. (Καβακλ.) βροντάρ' Θράκ. (Ἀδριανούπ. Διδυμότ. Ὁρτάκ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρι (II).

1) Πυροβόλον ὅπλον Θράκ. (Ἀδριανούπ. Διδυμότ.)

2) Βροντή Α.Ρουμελ. (Καβακλ.): Ἄσμ.

Ἡ μάννα μ' ἦταν ἀστραπή καὶ ὁ μπαμπᾶς μ' βροντάρι κ' ἐγὼ ἔμι δρακουπέλεκας ποῦ πελεκῶ τοὺς δράκους.

3) Κώδων αἰγοπροβάτων Στερελλ. (Αἰτωλ.)—Λεξ. Δημητρ. Μ'Εγκυκλοπ. Συνών. κουδούνι, κυπρί, τροκάννα, τροκάνι, τσοκάνι. β) Κατὰ πληθ., τὰ κάρυα Θράκ. (Ὁρτάκ.) 4) Βαρδάρει 1, ὁ ἰδ., ΦΚουκουλ. ἐνθ' ἄν.

βρονταριά ἡ, ΑΜανούσ. Τραγούδ. 15—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 214 Δημητρ. βρονταριά Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.) Θεσσ. Θράκ. (Καβακλ.) Μακεδ. (Βελβ. Σιάτ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ιά.

1) Ὁ ἐκ τῆς βροντῆς ἐπιτεταμένος καὶ παρατεταμένος κρότος ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ.

Ὅταν κινήσουν νὰ ῥθουν, βρουχὲς κι βρονταριές, ὅταν γυρίσουν πίσου, ἡλίους, ξαστιριές

Σιάτ.

Ἰγὼ ἔμι τ'ς ἀστραπῆς πιδί, τ'ς βρονταριάς ἰγγόνι Μακεδ. β) Συνεκδ. πᾶς ἐξ οἰασδῆποτε αἰτίας ἰσχυρὸς κρότος, Ἡπ.—ΑΜανούσ. ἐνθ' ἄν.—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. 214: Ἄσμ.

Τί χτύπος εἶν' ποῦ γένεται καὶ βρονταριά μεγάλη, πολλὰ ντουφέκια πέφτουνε καὶ φοβερά βροντοῦνε ΑΜανούσ. ἐνθ. ἄν. 2) Μεταφ. ἡ κατάπληξις ἡ προκαλουμένη ἐξ αἰφνιδίου ἀκούσματος δυσαρέστου εἰδήσεως Ἡπ. (Ζαγόρ. κ. ἄ.): Καθὼς τό 'μαθα, μοῦ ῥθι βρονταριά Ζαγόρ. Κακὴ τ'ς βρονταριά! (εἶθε νὰ καταπλαγοῦν ὑπὸ δυσαρέστου εἰδήσεως! ἀρά) Ἡπ. Συνών. βρονταριάρα.

βρονταριάζω ἀμάρτ. βροδαριάζω Ζάκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρι

Διὰ φωνῶν τρομοκρατῶ τινά.

βρονταριάρα ἡ, ἀμάρτ. βρονταριάρα Ἡπ. (Ζαγόρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρονταριά καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρα, δι' ἣν ἰδ. -άρος.

Βρονταριά 2, ὁ ἰδ.: Βρονταριάρα κι κακὴ κλεισμάρα (εἶθε νὰ καταπλαγῇς ὑπὸ δυσαρέστου εἰδήσεως καὶ νὰ κλείσῃ τὸ σπῖτι σου ἔνεκα μεγάλης συμφορᾶς, νὰ καταστραφῇς! ἀρά).

βρονταρίδι τό, ΦΚουκουλ. ἐν Ἀφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. (1921) 38 βρονταρίδ' Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίδι.

1) Πᾶν ἀντικείμενον, ὅπερ πληττόμενον παράγει ἤχον Στερελλ. (Αἰτωλ.) 2) Βαρδάρει 1, ὁ ἰδ., ΦΚουκουλ. ἐνθ' ἄν. 3) Εἶδος ἀθύρματος βρεφῶν, τὸ ὁποῖον κινούμενον ἢ πληττόμενον ἤχει Εὐβ. (Ἀγία Ἀνν.)

βρονταρίζω ἀμάρτ. βρονταρίζουν Σκυρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντάρι.

Ἐκσφενδονίζω ἢ ἀπορρίπτω τι μετὰ βίας εἰς τρόπον, ὥστε νὰ ἀκουσθῇ ὁ ἐκ τῆς ἐκσφενδονίσεως ἢ ἀπορρίψεως τοῦ ἀντικειμένου κρότος ἐνθ' ἄν.: Βροντάριξε χάμ' τ' σακκούλλα τσαὶ ὀσιόστη. Νὰ πάρ' τὸ καλάθι, π' τὸ βροντάριξε μὲ τόσε θ'μό, νὰ σ' τὸ βρονταρίξ' τσ' ἐγὼ ἔς τὸ τσεφάλι σου (τόσε=τόσο).

βροντάρεις ἐπίθ. ἀμάρτ. Θηλ. βρονταρεῖς Μακεδ. (Βελβ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρις.

Ἐβρόντητος, ἐκπληκτος: Ἄσμ.

Στέκειτ' ἡ νύφη σὰ βρονταρεῖς

κι οὐδὲ νερὸν φουβάτι κι οὐδὲ ἄγουρουν.

βρονταρόξυλο τό, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τῶν οὐσ βροντάρα καὶ ξύλο.

Τὸ ξύλινον ἔμβολον τῆς βροντάρας 2, ὁ ἰδ.

βρονταρούδι τό, ἀμάρτ. βρονταρούδ' Θεσσ. (Ἀλμυρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ βροντάρι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούδι.

Κατὰ πληθυντ., μουσικὰ ὄργανα: Ἄσμ.

Νὰ χαρῶ ἔς τὸ γάμο του καὶ ἔς τὰ βρονταρούδια του.

βροντάστερας ὁ, Εὐβ. (Αἰδηψ.)

Ἐκ τῶν οὐσ. βροντή καὶ ἀστέρας.

Τὸ ἄστρον τῆς βροντῆς, ὁ κεραυνός. Ἡ λ. μόνον ἐν ἐπωδ.: Ἀστερα, ἀνεμοάστερα, ἄστερα, βροντάστερα,

ἔβγα πῦρ, ἔμπα δρόσο.

βροντερά ἐπίρρ. ΙΠολεμ. Παλ. Βιολ. 114.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. βροντερός.

Μὲ ἰσχυρὸν ἤχον, δυνατὰ: Ποίημ.

Ἐνα ρολόγι ἀκοίμητο ποῦ βροντερά σημαίνει.

βροντερόηχος ἐπίθ. ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. Ζωή 139.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. βροντερός καὶ τοῦ οὐσ. ἤχος.

Ὁ ἔχων φωνὴν βροντώδη: Ποίημ.

Κελαηδιστᾶδες ἤσυχτοι καὶ βροντερόηχοι κράχτες.

Συνών. βροντερός 1, βροντερόφωνος, βροντόκραυγος, βροντόλαλος, βροντόφωνος.

βροντερός ἐπίθ. σύνηθ. βροδερός Κύθηρ. κ. ἄ.

Θηλ. βρονταρή ἡ, Εὐβ. (Κουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βροντή καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ερός.

1) Ὁ ἡχηρὸς ὡς βροντή, βροντώδης σύνηθ.: Βροντερὴ καμπάνα - λύρα - φωνή. Βροντερὸ τουφέκι σύνηθ. Κῦμα βροντερὸ ΓΒιζυην. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 43 || Αἰνιγμ.: Ἰσοῖ ἴσο σὰν κερὶ | κ' ἡ φωνή του βροδερὴ (τὸ τουφέκιον) Κύθηρ. || Ἄσμ.

Κι ἀρχίσανε τὸν πόλεμον τὰ βροντερά τουφέκια CFauriel Chants popul. 134.—Ποιήμ.

Ἐσήμαινε ὅλο ἐσήμαινε τὴ βροντερὴ καμπάνα ΓΣτρατήγ. Τί λέν τὰ κύμ. 21. Βογγοῦν τοῦ κόσμου τὰ στοιχειά, | σηκώνουν κῦμα βροντερὸ ΓΒιζυην. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 43.

Μ' ἀνάθρεψαν τὰ βροντερά τραγούδια τοῦ Τυρταίου ΚΠαλαμ. Ὑμν. Ἀθην. 61². Συνών. ἰδ. ἐν λ. βροντερόφωνος. 2) Θηλ. βρονταρὴ οὐσ. βρόντος, θόρυβος Εὐβ.

(Κουρ.): Ψές ἔγινε μεγάλη βρονταρή 'ς τὸ πανηγύρι Κουρ. Εἶντα βρονταρή εἶναι τ-τούτη; δὲν παύγετε λίγο; αὐτόθ.

βροντερόφωνος ἐπίθ. ΓΒλαχογιάνν. Τὰ Παληκάρ. 63 ΙΠολέμ. 'Αλάβαστρ. 225.

'Εκ τοῦ ἐπίθ. βροντερός καὶ τοῦ οὖσ. φωνή.

'Ο ἔχων βροντώδη φωνὴν ἐνθ' ἄν.: "Αἶσαφνα ἕνας χτύπος βροντερόφωνος ἀπλώνει ἀμέσως τὴ γαλήνη 'πάνου 'ς τὴν τρικυμία ΓΒλαχογιανν. ἐνθ' ἄν. || Ποίημ.

Κανόνια βροντερόφωνα δὲν μ' ἔσκιαζαν ἐμένα ΙΠολέμ. ἐνθ' ἄν. Συνών. ἰδ. ἐν λ. βροντερόηχος.

βροντή ἡ, κοιν. καὶ 'Απουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Καππ. ('Ανακ. Ποτάμ.) Πόντ. (Οἶν. Τραπ.) Τσακων. βροδὴ πολλαχ. βρουντή βόρ. ἰδιώμ. βρουδὴ πολλαχ. βορ. ἰδιώμ. βρουγγή Χίος βρουγή Λέσβ. (Πλομάρ.) βροντὰ Καλαβρ. (Μπόβ. Ροχούδ.) Τσακων. βροδία Ζάκ. βρουντία Καλαβρ. (Μπόβ.) βροδία Κεφαλλ. Πληθ. βροντάδες 'Αθῆν. (παλαιότ.) βροντὸς ὁ, Καππ. (Ποτάμ.) βροντὸ τό, Καππ. ('Ανακ.)

Τὸ ἀρχ. οὖσ. βροντή.

1) 'Ο ἐκ τῆς ἀστραπῆς καὶ τοῦ κεραυνοῦ ἰσχυρὸς κρότος, ἤδη ἀπὸ τοῦ 'Ομήρου, κοιν. καὶ 'Απουλ. Καλαβρ. (Μπόβ. Ροχούδ.) Καππ. ('Ανακ. Ποτάμ.) Πόντ. (Οἶν. Τραπ.) Τσακων.: Δυνατὴ - μεγάλη βροντή. Σαφνιάστηκα - τρώμαξα μὲ τὴ βροντὴ κοιν. || Φρ. Δὲν ἀκούει Θεοῦ βροντὴ (ἐπὶ κωφοῦ) πολλαχ. "Εχει φωνὴ σὰ βροδὴ (πβ. τὸ μεταγν. ἐν Π.Δ. (Ψαλμ. 103, 7) «ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν») Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Δὲν ἀκούει Θεοῦ βροδὴ (ἐπὶ ἀπειθούς) Κεφαλλ. "Εχει τὸ Θεὸ τῆς βροντῆς μέσα του (ἐπὶ μεθύσου) Κυκλ. || Παροιμ. Καθάρειους οὐρανὸς μὴδ' ἀστραπὲς μὴδὲ βρουδὲς (ἐπὶ τοῦ ἔχοντος ἡσυχον τὴν συνείδησιν) Σάμ. Βροδὲς πολλὰ καὶ νερὸ λίγο (ἐπὶ τοῦ πολλὰ μὲν ὑπισχνουμένου, ὀλίγα δὲ ἀποδίδοντος) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) "Εκαμε τὴ βορδὴ βροδὴ (ἐμεγαλοποίησε τὰ γεγονότα) αὐτόθ. Μαρτιοῦ βροδὲς, λαγοῦ πορδὲς (ἐπὶ πραγματων οὐχὶ ἐπικινδύνων) Κρήτ.

'Αστραπὲς βροδὲς ν' ἀκούης καὶ τ' ἀβγά σου νὰ πλακώνης (ὅ,τι καὶ ἂν συμβαίνει γυρὸ σου, ὀφείλεις νὰ μεριμνᾷς καὶ περὶ τῶν ἰδίων ὑποθέσεων) Θράκ. (Σωζόπ.) || Γνωμ. Βαθεῖα βροδὴ, γοργὸ νερὸ (ἡ ἐκ μακρῆς ἀποστάσεως ἀκουομένη βροντὴ ἔχει ὥς συνέπειαν ταχεῖαν πτώσιν βροχῆς) Ζάκ. Μακρὰ βροντὴ, κοντὰ βροχὴ (συνών. τῷ προηγουμένῳ) ἄγν. τόπ.

'Απὸ βροδὴ καὶ ἀπ' ἀστραπὴ καὶ ἀπὸ νερὸ καὶ χιόνι καὶ ἀπὸ κασιόδη καὶ σπανὸ ὁ Θεὸς νὰ σὲ γλυτώνη

Κρήτ. || 'Ασμ.

'Εβώ 'μαι τῆς βροντῆς παιδὶν, τῆς ἀστραπῆς ἀγγόνιν, σὰ θέλω βρέχω τσαὶ βροντῶ, σὰ θέλω ρίχτω σιόνιν

Μεγίστ.

Σὰν ἀστραπὴ τὸ βλέμμα των καὶ ὥσάν βροντὴ ἡ λαλιά των Κάρπ. Συνών. βρόντημα 1, βροντημὸς 1, βρόντος, μπουμπουνητό, μπουμπούνισμα. 'Η λ. ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Μονὴ τῆς βροντῆς 'Ηπ. β) Οἰοσδήποτε ἰσχυρὸς κρότος πολλαχ.: 'Ακούσαμε τ' τ'φτισοῦ μας τ'βρουγγή (τ'φτισοῦ=τουφεκίου) Λέσβ. (Πλομάρ.) || Αἰνιγμ. Κούφιος πλάτανος, βροντὴ μεγάλη (τὸ τύμπανον) Πελοπν. (Μεσσ. Παππούλ. || 'Ασμ.

'Ακού' φωνὴ καὶ ἀκού' βροντὴ' ὅς τῆς φυλακῆς τὴν πόρτα ἄγν. τόπ. 2) Κεραυνὸς Καππ. ('Ανακ.): "Επεσεν ἕνα βροντιό κ' ἔκαψέν το. 3) 'Ισχυρὸν χτύπημα Κεφαλλ.: "Επῆρα μὲ βροδὴ καὶ ἐκατασκοτώθηκα.

βρόντημα τό, πολλαχ. βρόδημα Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) βρόντεμα Καππ. (Φάρασ.) Πόντ. (Οἶν.) βρόντεμαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) βρόντ'μα Εὐβ. ('Ακρ.) Στερελλ. (Παρνασσ.) βρόντιγμα 'Αθῆν. Πελοπν. (Μάν.) —ΓΣτρατήγ. Τί λέν τὰ κύμ. 121—Λεξ. Δημητρ. βρόντιγμαν Πόντ. (Οἶν.) βρόνταμα Τσακων.

Τὸ ἀρχ. οὖσ. βρόντημα. 'Ο τύπ. βρόντιγμα διὰ τὸ βροντίζω παρὰ τὸ βροντῶ.

1) Βροντὴ 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Πολλὰ βροντέματα ἐγένταν (ἐγίναν) Τραπ. "Εκ'σα ἕναν βρόντεμαν Χαλδ. || Ποίημ.

Τρία ἀστροπελέκια ἐπέσανε, ἕνα 'ξοπίσω 'ς τ' ἄλλο πολὺ κοντὰ 'ς τὴν κορασὶὰ μὲ βρόντημα μεγάλο

ΔΣολωμ. 147.

Σάφνον λάμπι ἀστραπῆς μ' ἕνα βρόντιγμα χύνεται ΓΣτρατήγ. ἐνθ' ἄν. 2) Τὸ ἡχηρὸν χτύπημα πολλαχ. "Εδωσε ἕνα βρόντημα τῆς πόρτας ποῦ εἶπα ὅτι τὴν ἔσπασε.

3) 'Ο ἐκ τῆς κρούσεως ἰσχυρὸς κρότος Λεξ. Δημητρ.: Μὲ τὸ πρῶτο βρόντιγμα ἔτρεξα καὶ τοῦ ἀνοιξα τὴν πόρτα.

4) 'Εκτίναξις, ὀρμητικὸν τίναγμα κατὰ γῆς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Τσακων.—Λεξ. Δημητρ.: "Επῆρας τὸ παιδί καὶ τοῦ 'δωκε ἕνα βρόδημα χάμου ποῦ εἶπα ὅτι θ' ἀνοίξη σὰ γαρπούζι Κίτ. Μάν.

βροντημάδα ἡ, Καλαβρ. (Μπόβ.)

'Εκ τοῦ οὖσ. βρόντημα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδα (1).

Βροντολασέο, ὁ ἰδ.

βροντημάρα ἡ, ἀμάρτ. βρουντ'μάρα Στερελλ. (Παρνασσ.)

'Εκ τοῦ οὖσ. βρόντημα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρα, δι' ἣν ἰδ. -αρος.

'Ο ἐκ τῆς βροντῆς ἡ ἄλλης αἰτίας παραγόμενος ἰσχυρὸς κρότος.

βροντημὸς ὁ, Λεξ. Δημητρ. βροντιμὸς Λεξ. Δημητρ. βροντισμὸς 'Ιων. (Κρήν.)—Λεξ. Δημητρ. βροδισμὸς Θήρ. βρουδ'σμός 'Ιμβρ. Λέσβ. ('Αγιάσ.)

'Εκ τοῦ ρ. βροντῶ, παρ' ὃ καὶ βροντίζω, ὅθεν τὸ βροντιμὸς καὶ βροντισμὸς. Τὸ βροντισμὸς καὶ ἐν 'Ερωτοκρ. Β 1912 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «καὶ βροντισμὸ καὶ ταραχὴ ἡ κονταρά του κάνει».

1) Βροντὴ 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: "Ηκ'σι τοῦ βρουδ'σμοῦ 'Αγιάσ. 2) 'Ισχυρὸς κρότος ἐνθ' ἄν.: Μὴ κάθ'ς βρουδ'σμοῦ κὶ δὲ δουρῶ νὰ ῥ'μῆθῶ 'Ιμβρ. || 'Ασμ.

'Κού' βροντισμὸ 'ς τὴν πόρτα τῆς καὶ βρόντο 'ς τὴν αὐλή τῆς,

λέει πῶς τὴν ἐννοίωσαν οἱ σκύλλ' οἱ ἐδικοί τῆς

('κού'=ἀκούει). Κρήν. 'Η σημ. καὶ ἐν 'Ερωτοκρ. ἐνθ' ἄν.

βροντηξίδι τό, ἀμάρτ. βροδηξίδι Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ θέμ. τοῦ ἀορ. τοῦ ρ. βροντῶ καὶ τῆς περιληπτικῆς καταλ. -ίδι, δι' ἣν ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν 'Επιστ. 'Επετ. Πανεπ. 13(1916:17) 168 κῆξ.

Τὸ ὀρμητικόν, τὸ δυνατόν χτύπημα ἐνθ' ἄν.: Τοῦ 'δωκε ἕνα βροδηξίδι 'ς τὸ δοῖχο Κίτ. Μάν. 'Επῆρε ἕνα πιάττο καὶ τοῦ 'δωκε ἕνα βροντηξίδι 'ς τὴ σκάλα καὶ τό 'καμε χίλγα κομμάτια αὐτόθ.

βροντήσιος ἐπίθ. ἀμάρτ. Θηλ. βουονδήσα Σαμοθρ. Οὐδ. βρουδήσιου Θάσ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. βροντήσιος.

1) Μέγας κώδων, τὸν ὅποιον κρεμοῦν εἰς τὸν λαιμὸν τῶν στείρων αἰγῶν Σαμοθρ. 2) Κώδων ἐξ ὀρειχάλκου Θάσ.

